

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Śliwa

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej del. do Prokuratury Krajowej
Krzysztofa Urgacza

w sprawie **R.B.** skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in. i **A.E.** skazanego z art. 286 § 1
k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniach 10 maja 2023 r. i 24 maja 2023 r.,

kasacji, wniesionych przez obrońców,

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie,

z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. akt II AKa 258/17

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach,

z dnia 18 maja 2016 r., sygn. akt III K 180/12,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu Okręgowego w Kielcach odnośnie do A.E. w zakresie czynu
z pkt XXXIII aktu oskarżenia - art. 278 § 1 k.k. (ujętego w pkt XXVIII
wyroku Sądu pierwszej instancji) i uniewinnia oskarżonego od
popęlnienia tego czynu, a kosztami procesu w tej części obciąża
Skarb Państwa,**

2. w pozostałym zakresie kasację obrońcy skazanego A.E., a także kasację obrońcy skazanego R.B. - oddała jako oczywiście bezzasadne i w tym zakresie obciąża skazanych kosztami postępowania w częściach na nich przypadających,

3. zarządza zwrot opłaty od kasacji A.E.

UZASADNIENIE

Wobec treści wyroku Sądu Najwyższego uwzględniającego kasację obrońcy skazanego A.E. wyłącznie w zakresie zarzutu rażącego naruszenia prawa materialnego, art. 278 § 1 k.k. przez błędną wykładnię tegoż przepisu i oddalającego tę kasację w pozostałym zakresie, jak też kasację obrońcy skazanego R.B. jako oczywiście bezzasadne, Sąd Najwyższy wobec niesporządzenia uzasadnienia odnośnie do zarzutów kasacyjnych podniesionych w oddalonych kasacjach (art. 535 § 3 k.p.k.), skoncentrował swoje rozważania na zagadnieniach wiążących się ze wskazanym zarzutem naruszenia prawa materialnego.

W zakresie tego zarzutu należało podnieść, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach, z dnia 18 maja 2016 r., sygn. akt III K 180/12, A.E. został uznany za winnego (pkt XX VIII wyroku) popełnienia czynu opisanego w pkt XXXIII aktu oskarżenia z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. polegającego na zaborze w celu przywłaszczenia, przy czym działanie to było podjęte w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, na szkodę „L.” S.A. w K. pieniędzy w kwocie 95.987,60 zł w ten sposób, że w oparciu o umowę o zarządzanie i świadczenie usług zawartą w dniu 1 lutego 2022 r. między „L.” S.A. i „C.” i aneksów do tej umowy, wystawił faktury ze specyfikacją kosztów, na podstawie których obciążył i pobrał środki od spółki, między innymi kwotę 135.687,60 zł z tytułu kosztów delegacji służbowych pracowników jego firmy, choć rzeczywiste koszty przekroczyły 39.700,00 zł.

Wyrok Sądu pierwszej instancji był skarżony apelacjami obrońców tego oskarżonego w zakresie również błędności przypisania czynu z art. 278 § 1 k.k.

Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. akt 258/17 zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od tego wyroku kasację w imieniu tego skazanego wniósł jego obrońca adw. P.K., który podniósł zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego, a to art. 278 § 1 k.k. przez błędną wykładnię tego przepisu, w sytuacji gdy inkryminowane zachowanie oskarżonego nie stanowiło realizacji znamienia „zaboru rzeczy ruchomej”, gdyż w układzie faktycznym sprawy nie doszło do bezprawnego wyjęcia środków pieniężnych spod władztwa osoby dysponującej rzeczą i objęcia ich w posiadanie wbrew wiedzy i woli dysponenta środków.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja w zakresie omawianego zarzutu okazała się zasadna.

Przedmiotem wykonawczym kradzieży mienia (art. 278 § 1 k.k.) jest cudza rzecz ruchoma, czyli rzecz, którą sprawca nie ma prawa rozporządzać i którą to obejmuje we władanie wbrew woli jej właściciela. Kradzież jest więc czynem, który z uwagi na zamiar sprawcy polega właśnie na trwałym pozbawieniu możliwości korzystania z własnej rzeczy przez pokrzywdzonego. Zabór jako znamię czasownikowe charakteryzuje się tym, że dochodzi do wyjęcia określonej rzeczy spod władztwa osoby uprawnionej bez jakiejkolwiek podstawy prawnej, przy czym przedmiot musi wejść w posiadanie sprawcy. Jednocześnie znamię to jest zrealizowane tylko wtedy, gdy do objęcia rzeczy ruchomej doszło bez wiedzy i zgody osoby uprawnionej.

Odnosząc te rozważania teoretyczne do okoliczności sprawy wskazać należało, że środki pieniężne w wysokości 135.687,60 zł z tytułu delegacji służbowych zostały przekazane z majątku „L.” S.A. na rzecz przedsiębiorstwa oskarżonego nie bez podstawy prawnej, a w wykonaniu umowy o zarządzanie i świadczenie usług z dnia 1 lutego 2002 r. Na podstawie właśnie tej umowy zostały wystawione i sygnowane przez oskarżonego faktury włączone do dokumentacji finansowej „L.” S.A. i zyskały akceptację osoby uprawnionej – dysponenta mienia tej spółki. Zatem podstawa działania oskarżonego została wykreowana przez tę umowę. Niewątpliwie też jest, że wypłata środków pieniężnych musiała nastąpić za wiedzą i zgodą dysponenta środków. Zatem przeniesienie środków pieniężnych nastąpiło na podstawie stosunku prawnego przy pełnej świadomości i aprobachie ze strony organu

uprawnionego do reprezentacji interesów finansowych „L.” S.A., co trafnie wskazano w kasacji.

Wskazane okoliczności wykluczały możliwość przyjęcia, że doszło do realizacji znamion z art. 278 § 1 k.k.

W końcu rozważań, Sąd Najwyższy uznał za stosowne, mimo istniejącego w tej sprawie stanu procesowego uniemożliwiającego dokonywanie zmian na niekorzyść oskarżonego (zakaz reformationis in *peius*), wskazanie, że nawet w braku tego zakazu, zachowanie oskarżonego nie wyczerpało dyspozycji innych przepisów kodeksu karnego (art. 284 § 1 i art. 296 k.k.) możliwych do rozważania, choćby teoretycznie, na gruncie tej sprawy. Zdaniem Sądu Najwyższego zachowanie oskarżonego nie mogłoby być kwalifikowane z art. 284 § 1 k.k. jako, że warunkiem wynikającym z konstrukcji tego przepisu jest to, by przywłaszczona rzecz na moment czynu znajdowała się w posiadaniu sprawcy, który następnie w sposób bezprawny rozporządził posiadaną rzeczą. Jak trafnie podniesiono w kasacji, w stanie faktycznym sprawy nie mogło być mowy o tak scharakteryzowanym przywłaszczeniu rzeczy, gdyż oskarżony nie znajdował się w posiadaniu przedmiotowych środków pieniężnych, zaś wskazany zamach na mienie miał zostać dokonany, według aktu oskarżenia, z momentem przekazania tych środków na rzecz oskarżonego, tj. w chwili przeniesienia na rzecz przedsiębiorstwa oskarżonego środków pieniężnych na podstawie umowy. To oznacza, że charakter bezprawny miało już mieć samo pobranie środków, a nie później dokonane bezprawne rozporządzenie rzeczą znajdującą się w posiadaniu sprawcy. Natomiast właściwą perspektywą prawną dla oceny zachowania oskarżonego byłby art. 296 k.k. określający wyrządzenie podmiotowi gospodarczemu szkody majątkowej przez osobę zobowiązaną do zajmowania się jej sprawami majątkowymi. Taką osobą był oskarżony. Istotą jego działania było stworzenie przez niego jako prezesa zarządu „L.” S. A. podstawy prawnej do wypłaty środków pieniężnych na swoją rzecz, w związku z czynnościami, które miał podejmować w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej poza strukturą spółki, ale na jej rzecz. Zachowanie to można byłoby postrzegać jako nadużycie uprawnień osoby zobowiązanej do zajmowania się sprawami majątkowymi podmiotu gospodarczego, przy założeniu, że omawiana umowa z 1 lutego 2002 r. nie miała uzasadnienia ekonomicznego. Przyjęciu tej

kwalifikacji prawnej przeciwstawiałaby się jednak wartość szkody, która według ustaleń faktycznych wynosiła 95.987,60 zł, a więc nie przekraczała kwoty 200.000 zł, wyznaczającej znaczną szkodę majątkową, o której mowa w tym przepisie.

Mając na uwadze przedstawioną argumentację prawną, należało na podstawie art. 536 k.p.k., uznając skazanie oskarżonego z art. 278 § 1 k.k. za oczywiście niesłuszne, uniewinnić oskarżonego A.E. od popełnienia przypisanego przestępstwa. Oczywistym jest także, że na skutek takiego rozstrzygnięcia rozwiązaniu uległa orzeczona wobec tego oskarżonego kara łączna pozbawienia wolności.

Z tych względów orzeczono jak w wyroku.

(J.D.)